

2024/1226

29.4.2024

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2024/1226

ze dne 24. dubna 2024

o vymezení trestných činů a sankcí za porušení omezujících opatření Unie a změně směrnice (EU) 2018/1673

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 83 odst. 1 této smlouvy,

s ohledem na rozhodnutí Rady (EU) 2022/2332 ze dne 28. listopadu 2022, kterým se porušování omezujících opatření Unie určuje jako oblast trestné činnosti splňující kritéria stanovená v čl. 83 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie ⁽¹⁾, a zejména na článek 1 tohoto rozhodnutí,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ⁽²⁾,

v souladu s řádným legislativním postupem ⁽³⁾,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) S cílem zajistit účinné uplatňování omezujících opatření Unie a integritu vnitřního trhu v Unii a dosáhnout vysoké míry bezpečnosti v prostoru svobody, bezpečnosti a práva je nezbytné stanovit minimální pravidla pro vymezení trestných činů a sankcí za porušení uvedených omezujících opatření Unie.
- (2) Omezující opatření Unie, jako jsou opatření týkající se zmrazení finančních prostředků a hospodářských zdrojů, zákazů zpřístupnění finančních prostředků a hospodářských zdrojů a zákazů vstupu na území členského státu Evropské unie nebo tranzitu přes toto území, jakož i odvětvová hospodářská a finanční opatření a zbrojní embarga, jsou základním nástrojem k podpoře cílů společné zahraniční a bezpečnostní politiky (SZBP) vytyčených v článku 21 Smlouvy o Evropské unii (dále jen „Smlouva o EU“). K uvedeným cílům patří ochrana hodnot, bezpečnosti, nezávislosti a celistvosti Unie, upevňování a podpora demokracie, právního státu, lidských práv a zásad mezinárodního práva a zachování míru, předcházení konfliktům a posilování mezinárodní bezpečnosti v souladu s cíli a zásadami Charty Organizace spojených národů.
- (3) Za účelem zajištění účinného uplatňování omezujících opatření Unie by měly mít členské státy zavedeny účinné, přiměřené a odrazující trestní a jiné než trestní sankce za porušení těchto omezujících opatření Unie, včetně v nich stanovených povinností, jako je podávání zpráv. Je také nezbytné, aby se tyto sankce týkaly i obcházení omezujících opatření Unie.
- (4) Účinné uplatňování omezujících opatření Unie vyžaduje společná minimální pravidla týkající se definic trestného jednání, které porušuje omezující opatření Unie. Členské státy by měly zajistit, aby takové jednání bylo trestným činem, je-li úmyslné a porušuje-li zákaz nebo povinnost představující omezující opatření Unie nebo stanovené vnitrostátním ustanovením, kterým se provádí omezující opatření Unie, je-li vnitrostátní provádění daného opatření požadováno. Určité jednání by mělo představovat trestný čin i v případě, že je spácháno z hrubé nedbalosti. Pokud jde o trestné činy vymezené touto směrnicí, měl by být pojem hrubá nedbalost vykládán v souladu s vnitrostátním právem s přihlédnutím k příslušné judikatuře Soudního dvora Evropské unie. Členské státy by měly mít možnost rozhodnout, že porušení omezujících opatření Unie spojená s finančními prostředky, hospodářskými zdroji, zbožím, službami, transakcemi nebo činnostmi v hodnotě nižší než 10 000 EUR nepředstavují trestný čin.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 308, 29.11.2022, s. 18.

⁽²⁾ Úř. věst. C 184, 25.5.2023, s. 59.

⁽³⁾ Postoj Evropského parlamentu ze dne 12. března 2024 (dosud nezveřejněný v Úředním věstníku) a rozhodnutí Rady ze dne 12. dubna 2024.

Vyloučením některých porušení z oblasti působnosti této směrnice nejsou dotčeny povinnosti uvedené v aktech, jimiž se stanoví omezující opatření Unie, aby se zajistilo, že porušení lze postihnout účinnými, přiměřenými a odrazujícími trestními či jinými než trestními sankcemi.

- (5) Akty, kterými se stanoví omezující opatření Unie, mohou stanovit výjimky ze zákazů v nich stanovených, a to ve formě výjimek nebo odchylek. Jednání, na které se vztahuje výjimka stanovená v aktu, jímž se stanoví omezující opatření Unie, nebo které příslušné orgány členských států povolily na základě odchylky v souladu s akty, jimiž se stanoví omezující opatření Unie, by nemělo být považováno za porušení omezujícího opatření Unie.
- (6) Účinné uplatňování omezujících opatření Unie vyžaduje zejména společná minimální pravidla pro případy, kdy dojde k porušení opatření spočívajících ve zmrazení finančních prostředků nebo hospodářských zdrojů, jak je stanoveno v příslušných nařízeních Rady. Tato opatření zahrnují zákaz přímého či nepřímého zpřístupnění finančních prostředků nebo hospodářských zdrojů fyzickým nebo právnickým osobám, subjektům nebo orgánům, na něž se vztahují opatření spočívající ve zmrazení finančních prostředků nebo hospodářských zdrojů, nebo v jejich prospěch, jakož i povinnost zmrazit veškeré finanční prostředky a hospodářské zdroje, které náleží stejným osobám, subjektům či orgánům nebo jsou jimi vlastněny, drženy či ovládány.
- (7) Omezující opatření Unie zahrnují omezení vstupu (zákaz cestování), na něž by se tato směrnice měla vztahovat. Taková opatření, obvykle stanovená v rozhodnutí Rady přijatém na základě článku 29 Smlouvy o EU a prováděná prostřednictvím vnitrostátních právních předpisů, vyžadují, aby členské státy přijaly nezbytná opatření, jimiž určeným osobám zabrání ve vstupu do všech zón území členského státu nebo v tranzitu přes ně.
- (8) Členské státy se vyzývají, aby věnovaly zvláštní pozornost mechanismům udělování státního občanství a povolení k pobytu s cílem zabránit jednotlivcům, na něž se vztahují omezující opatření Unie, aby takových mechanismů využívaly k porušování těchto omezujících opatření Unie.
- (9) Uzavírání jakékoli formy transakcí, včetně finančních transakcí, nebo pokračování v ní, jakož i zadání nebo pokračování v plnění jakékoli veřejné zakázky nebo koncesní smlouvy spadající do oblasti působnosti směrnic Evropského parlamentu a Rady 2009/81/ES⁽⁴⁾, 2014/23/EU⁽⁵⁾, 2014/24/EU⁽⁶⁾ nebo 2014/25/EU⁽⁷⁾ se třetím státem, orgány třetího státu nebo subjekty a orgány, které jsou přímo či nepřímo vlastněny nebo ovládány třetím státem nebo orgány třetího státu, by mělo být trestným činem, pokud některé z omezujících opatření Unie spočívá v zákazu nebo omezení tohoto jednání.
- (10) Omezující opatření Unie zahrnují zákaz obchodování se zbožím či službami a jejich dovozu, vývozu, prodeje, nákupu, převodu, tranzitu nebo přepravy. Porušení těchto zákazů by mělo být trestným činem, včetně případů, kdy je zboží dovezeno nebo vyvezeno ze třetí země nebo do třetí země za účelem jeho převodu do místa určení, v souvislosti s nímž zákaz dovozu, vývozu, prodeje, nákupu, převodu, tranzitu nebo přepravy tohoto zboží představuje omezující opatření Unie. Trestným činem by mělo být i přímé či nepřímé poskytování technické pomoci, zprostředkovatelských služeb, pojištění a jakýchkoli jiných služeb souvisejících s tímto zbožím nebo službami. Pro tento účel zahrnuje pojem „zboží“ takové položky, jako jsou vojenské technologie a vybavení, zboží, software a technologie, které jsou uvedeny na Společném vojenském seznamu Evropské unie přijatém Radou dne 20. února 2023⁽⁸⁾ nebo v přílohách I a IV nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/821⁽⁹⁾.

⁽⁴⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/81/ES ze dne 13. července 2009 o koordinaci postupů při zadávání některých zakázek na stavební práce, dodávky a služby zadavateli v oblasti obrany a bezpečnosti a o změně směrnic 2004/17/ES a 2004/18/ES (Úř. věst. L 216, 20.8.2009, s. 76).

⁽⁵⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/23/EU ze dne 26. února 2014 o udělování koncesí (Úř. věst. L 94, 28.3.2014, s. 1).

⁽⁶⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice 2004/18/ES (Úř. věst. L 94, 28.3.2014, s. 65).

⁽⁷⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/25/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb a o zrušení směrnice 2004/17/ES (Úř. věst. L 94, 28.3.2014, s. 243).

⁽⁸⁾ Úř. věst. C 72, 28.2.2023, s. 2.

⁽⁹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/821 ze dne 20. května 2021, kterým se zavádí režim Unie pro kontrolu vývozu, zprostředkování, technické pomoci, tranzitu a přepravy zboží dvojího užití (Úř. věst. L 206, 11.6.2021, s. 1).

- (11) Omezující opatření Unie zahrnují odvětvová hospodářská a finanční opatření týkající se poskytování finančních služeb nebo výkonu finančních činností. Mezi takové finanční služby a činnosti patří mimo jiné financování a finanční pomoc, poskytování investic a investičních služeb, vydávání převoditelných cenných papírů a nástrojů peněžního trhu, přijímání vkladů, poskytování specializovaných služeb přenosu finančních zpráv, operace s bankovkami, poskytování služeb úvěrového ratingu a poskytování kryptoaktiv a kryptopeněženek. Porušování těchto odvětvových hospodářských a finančních opatření by mělo být trestným činem.
- (12) Omezující opatření Unie zahrnují odvětvová hospodářská a finanční opatření týkající se poskytování i jiných služeb, než jsou finanční služby. Mezi takové služby patří mimo jiné poskytování právních poradenských služeb, služeb vytvářejících důvěru, služeb v oblasti vztahů s veřejností, účetnických a auditorských služeb, služeb vedení účetnictví a daňového poradenství, poradenských služeb v oblasti podnikání a řízení, služeb v oblasti informačních technologií, služeb rozhlasového a televizního vysílání, architektonických a inženýrských služeb. Porušování těchto odvětvových hospodářských a finančních opatření by mělo být trestným činem.
- (13) Žádné ustanovení této směrnice nelze ve vztahu k členským státům, které jsou jí vázány, chápat tak, že by z něj vyplývaly fyzickým osobám povinnosti, jimiž by bylo dotčeno právo neobviňovat sám sebe a nevypovídat, které je zakotveno v článku 7 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/343⁽¹⁰⁾ a v článku 48 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“).
- (14) Účinné uplatňování omezujících opatření Unie vyžaduje společná minimální pravidla týkající se definic trestných činů spočívajících v jednání, které obchází omezující opatření Unie.
- (15) Stále rozšířenějším příkladem jednání, které obchází omezující opatření Unie, je praxe určených osob, subjektů a orgánů, při níž používají finanční prostředky nebo hospodářské zdroje přímo či nepřímo vlastněné, držené nebo ovládané těmito určenými osobami, subjekty nebo orgány, převádějí je na třetí stranu nebo s nimi jinak nakládají s cílem tyto finanční prostředky nebo hospodářské zdroje zatajit. Obcházením omezujících opatření Unie je rovněž postup spočívající v poskytování nepravdivých nebo zavádějících informací, včetně neúplných relevantních informací, s cílem zatajit skutečnost, že určená osoba, subjekt nebo orgán jsou konečnými vlastníky nebo příjemci finančních prostředků nebo hospodářských zdrojů, na něž se vztahují omezující opatření Unie. Takové jednání, které obchází omezující opatření Unie, by proto mělo být trestným činem podle této směrnice.
- (16) Nesplnění oznamovací povinnosti vůči příslušným správním orgánům stanovené akty, kterými se stanoví omezující opatření Unie, by mělo být trestným činem podle této směrnice.
- (17) Účinné uplatňování omezujících opatření Unie vyžaduje společná minimální pravidla týkající se vymezení trestných činů spočívajících v jednání, které porušuje nebo nesplňuje konkrétní podmínky povolení udělených příslušnými orgány k provádění určitých činností, které bez takového povolení představují porušení zákazu nebo omezení stanovených omezujícím opatřením Unie. Jakákoli činnost prováděná bez povolení by mohla být v závislosti na okolnostech případu považována za porušení omezujících opatření Unie, která spočívají ve zmrazení finančních prostředků nebo hospodářských zdrojů, zákazu cestování, zbrojním embargu nebo jiných odvětvových hospodářských a finančních opatřeních.
- (18) Tato směrnice by se měla vztahovat na právníky, jak je definují členské státy, včetně povinnosti oznamovat porušení omezujících opatření Unie, při poskytování služeb v rámci odborných činností, jako jsou právní, finanční a obchodní služby. Existuje jasné riziko zneužití služeb těchto právníků za účelem porušení omezujících opatření Unie. Měly by však existovat výjimky z jakékoli povinnosti oznamovat informace, které obdrží od svého klienta nebo které o něm získají během zjišťování jeho právního postavení, během jeho obhajoby nebo zastupování v soudním řízení nebo v souvislosti s takovým řízením, včetně poradenství ohledně zahájení takového řízení nebo vyhnutí se takovému řízení. Takové právní poradenství by proto mělo i nadále podléhat povinnosti zachovávat profesní tajemství, s výjimkou případů, kdy se právník úmyslně podílí na porušení omezujících opatření Unie, kdy je právní poradenství poskytováno za účelem porušení omezujících opatření Unie nebo kdy si je právník vědom toho, že klient hledá právní poradenství za účelem porušení omezujících opatření Unie.

⁽¹⁰⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/343 ze dne 9. března 2016, kterou se posilují některé aspekty presumpce nevinu a právo být přítomen při trestním řízení před soudem (Úř. věst. L 65, 11.3.2016, s. 1).

- (19) Omezující opatření Unie by neměla vést k diskriminaci klientů úvěrových a finančních institucí ani k jejich neoprávněnému vyloučení z přístupu k finančním službám.
- (20) Účelem této směrnice není kriminalizovat humanitární pomoc osobám, které ji potřebují, nebo činnosti na podporu základních lidských potřeb poskytované v souladu se zásadami nestrannosti, lidskosti, neutrality a nezávislosti, a případně s mezinárodním humanitárním právem.
- (21) Návod ke spáchání trestných činů podle této směrnice a pomoc k jejich spáchání by měly být trestné. Trestným by měl být rovněž pokus o spáchání některého z trestných činů podle této směrnice.
- (22) Sankce pro fyzické osoby za trestné činy související s porušením omezujících opatření Unie vymezených v této směrnici by měly být účinné, odrazující a přiměřené. Za tímto účelem by měly být pro fyzické osoby stanoveny minimální horní hranice trestu odnětí svobody. V trestním řízení by měly být k dispozici také doplňkové sankce nebo opatření.
- (23) Vzhledem k tomu, že omezujícím opatřením Unie podléhají i právnické osoby, měly by být tyto právnické osoby odpovědné za trestné činy související s porušením omezujících opatření Unie, jak jsou vymezeny v této směrnici. Právnickou osobou se rozumí jakýkoli právní subjekt, jemuž takový status náleží podle použitelného vnitrostátního práva, kromě států nebo veřejných subjektů při výkonu státní moci a veřejných mezinárodních organizací. Za účelem dosažení cílů této směrnice by členské státy, jejichž právo stanoví trestní odpovědnost právnických osob, měly zajistit, aby jejich právo stanovilo účinné, odrazující a přiměřené druhy a výše trestních sankcí, jak je stanoveno v této směrnici. Za účelem dosažení cílů této směrnice by členské státy, jejichž právo nestanoví trestní odpovědnost právnických osob, měly zajistit, aby jejich právo stanovilo účinné, odrazující a přiměřené druhy a výše jiných než trestních sankcí, jak je stanoveno v této směrnici. Maximální výše pokut, které tato směrnice stanoví za trestné činy v ní vymezené, by měly být ukládány přinejmenším v případě nejzávažnějších forem těchto trestných činů. V zájmu zajištění účinnosti, odrazujícího účinku a přiměřenosti uložené sankce je důležité zohlednit závažnost jednání a také individuální a finanční situaci dotčených právnických osob a další okolnosti týkající se těchto právnických osob. Při stanovení maximální výše pokut by členské státy měly mít možnost buď použít procentní podíl z celkového celosvětového obratu dotčené právnické osoby, nebo stanovit pevné částky. Při provádění této směrnice ve vnitrostátním právu by členské státy měly rozhodnout, kterou z těchto dvou možností použijí.
- (24) Jestliže si členské státy pro stanovení pokut, jež mají být uloženy právnickým osobám, zvolí kritérium celkového celosvětového obratu dotčené právnické osoby, měly by rozhodnout, zda se bude celkový celosvětový obrat počítat za hospodářský rok předcházející roku, v jehož průběhu byl daný trestný čin spáchán, nebo za hospodářský rok předcházející roku, v němž došlo k rozhodnutí o uložení pokuty. Členské státy by rovněž měly zvážit stanovení pravidel pro případy, kdy výši pokuty nelze určit na základě celkového celosvětového obratu dotčené právnické osoby za hospodářský rok předcházející roku, v jehož průběhu byl daný trestný čin spáchán, ani za hospodářský rok předcházející roku, v němž došlo k rozhodnutí o uložení pokuty. V těchto případech by měly mít členské státy možnost zohlednit jiná kritéria, jako je například celkový celosvětový obrat v jiném hospodářském roce. Jestliže tato pravidla zahrnují stanovení pokuty v pevně daných částkách, pak by nemělo být nutné, aby maximální výše těchto částek dosáhly výše stanovené v této směrnici jakožto minimální požadavek pro maximální výši pokut stanovených v pevných částkách.
- (25) Jestliže si členské státy zvolí maximální výši pokut stanovenou v pevných částkách, měly by být tyto výše stanoveny ve vnitrostátních právních předpisech. Maximální výše těchto pokut by se měly vztahovat na nejzávažnější formy trestných činů vymezených v této směrnici, spáchaných finančně silnými právnickými osobami. Členské státy by měly mít možnost rozhodnout o metodě výpočtu maximální výše těchto pokut včetně konkrétních podmínek pro jejich uložení. Členské státy se vyzývají, aby v souladu s postupy stanovenými ve vnitrostátních právních předpisech pravidelně přezkoumávaly výše pokut stanovené v pevných částkách s ohledem na míru inflace a jiné výkyvy peněžní hodnoty. Členské státy, jejichž měnou není euro, by měly stanovit maximální výše pokut ve své měně, jež odpovídají výším stanoveným v této směrnici v eurech ke dni vstupu této směrnice v platnost. Tyto členské státy se vyzývají, aby výše pokut pravidelně přezkoumávaly rovněž s ohledem na vývoj směnného kurzu.

- (26) Stanovením maximální výše pokut není dotčena diskreční pravomoc soudců nebo soudů v trestním řízení ukládat v jednotlivých případech přiměřené sankce. Jelikož tato směrnice nestanoví minimální výši pokut, soudci nebo soudy by v každém případě měli ukládat přiměřené sankce, přičemž by měli zohlednit individuální a finanční situaci dotčených právnických osob a další okolnosti týkající se těchto právnických osob, jakož i závažnost daného jednání.
- (27) Výše ukládaných sankcí by měla být dále sblížena a účinnost těchto výší by měla být posílena zavedením společných přitěžujících okolností, které v souladu s příslušnými ustanoveními vnitrostátního práva odrážejí závažnost spáchaného trestného činu. Pojem „přitěžující okolnosti“ je třeba chápat buď jako skutečnosti, které vnitrostátnímu soudci nebo soudu umožňují uložit za stejný trestný čin přísnější tresty, než jaké by byly obvykle uloženy bez těchto skutečností, nebo jako možnost kumulovat v rámci řízení sankce za několik trestných činů s cílem stanovit vyšší sankci. Členské státy by měly v souladu s vnitrostátním právem zajistit, aby za přitěžující okolnosti mohla být považována alespoň jedna z těchto skutečností: trestný čin byl spáchán v rámci zločinného spolčení ve smyslu rámcového rozhodnutí Rady 2008/841/SVV⁽¹¹⁾; trestný čin zahrnoval použití falešných nebo padělaných dokladů; trestný čin spáchal profesionální poskytovatel služeb, který se dopustil porušení svých profesních povinností; trestný čin spáchala při výkonu svých povinností úřední osoba, kterou může být kterýkoli příslušný úředník, ať již zastává formální funkci v Unii, v členských státech nebo ve třetích zemích, nebo jiná osoba při výkonu veřejné funkce; trestný čin přímo či nepřímo vedl nebo měl vést k podstatným finančním výhodám či k vyhnutí se podstatným výdajům; pachatel ničil důkazy nebo zastrášoval či ovlivňoval svědky nebo stěžovatele; nebo byla dotčena fyzická či právnická osoba již dříve pravomocně odsouzena. Členské státy by měly zajistit, aby nejméně jedna z těchto přitěžujících okolností byla považována za možnou přitěžující okolnost podle platných pravidel jejich vnitrostátního práva o přitěžujících okolnostech. V každém případě by mělo zůstat na uvážení soudce nebo soudu, zda s ohledem na všechny skutečnosti jednotlivého případu trest zprávní.
- (28) Členské státy by měly v souladu s vnitrostátním právem zajistit, aby za polehčující okolnosti mohla být považována alespoň jedna z těchto skutečností: pachatel poskytne příslušným orgánům informace, které by jinak získat nemohly a které jim pomohou identifikovat či soudně stíhat další pachatele; nebo pachatel poskytne příslušným orgánům informace, které by jinak získat nemohly, a pomůže jim tak nalézt důkazy. Při posuzování polehčujících okolností by mělo zůstat na uvážení soudce nebo soudu, zda s ohledem na zvláštní okolnosti každého jednotlivého případu trest zmírní. Takovými okolnostmi by mohly být povaha, načasování a rozsah poskytnutých informací a úroveň spolupráce ze strany pachatele.
- (29) Zmrazení finančních prostředků a hospodářských zdrojů uložené omezujícími opatřeními Unie je správní povahy. Jako takové by se mělo odlišovat od opatření k zajištění majetku podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/42/EU⁽¹²⁾, které je trestněprávní povahy. Členské státy by měly umožnit zajištění a konfiskaci nástrojů a výnosů z trestné činnosti uvedené v této směrnici. Členské státy, které jsou vázány směrnicí 2014/42/EU, by tak měly učinit v souladu s uvedenou směrnicí. Zejména v situacích, kdy určená osoba nebo zástupce určeného subjektu nebo orgánu spáchá některý z trestných činů týkajících se obcházení omezujícího opatření Unie nebo se na něm podílí, je třeba umožnit zajištění a konfiskaci finančních prostředků a hospodářských zdrojů, na které se vztahují omezující opatření Unie, i když nemusí představovat nástroje nebo výnosy podle směrnice 2014/42/EU. Za těchto okolností může mít určená osoba, subjekt nebo orgán v důsledku zatajení nadále přístup k finančním prostředkům nebo hospodářským zdrojům, na které se vztahují omezující opatření Unie a které byly zatajeny, a plně je využívat nebo s nimi nakládat. Tyto finanční prostředky nebo hospodářské zdroje by proto měly podléhat zajištění a konfiskaci v souladu se směrnicí 2014/42/EU. Neměla by být dotčena práva třetích osob jednajících v dobré víře.
- (30) Členské státy by měly stanovit pravidla týkající se promlčecích dob nezbytná k účinnému boji proti trestným činům souvisejícím s porušením omezujících opatření Unie, aniž jsou dotčena vnitrostátní pravidla, která nestanoví promlčecí doby pro vyšetřování, stíhání a prosazování práva. Členské státy mohou podle této směrnice stanovit kratší promlčecí doby, než jsou promlčecí doby stanovené v této směrnici, za předpokladu, že je v rámci jejich právních řádů možné tyto promlčecí doby v případě určitých úkonů, které lze určit v souladu s vnitrostátním právem, přerušit nebo pozastavit.

⁽¹¹⁾ Rámcové rozhodnutí Rady 2008/841/SVV ze dne 24. října 2008 o boji proti organizované trestné činnosti (Úř. věst. L 300, 11.11.2008, s. 42).

⁽¹²⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/42/EU ze dne 3. dubna 2014 o zajišťování a konfiskaci nástrojů a výnosů z trestné činnosti v Evropské unii (Úř. věst. L 127, 29.4.2014, s. 39).

- (31) Zejména s ohledem na celosvětové aktivity pachatelů, na přeshraniční povahu trestných činů vymezených v této směrnici a na možnost provádění přeshraničního vyšetřování by členské státy měly stanovit soudní příslušnost pro účinný boj proti těmto trestným činům.
- (32) V zájmu zajištění účinného vyšetřování a stíhání porušení omezujících opatření Unie by členské státy měly příslušným orgánům zpřístupnit účinné vyšetřovací nástroje, jako jsou ty, které jsou na základě vnitrostátních právních předpisů využívány pro boj proti organizované trestné činnosti nebo jiné závažné trestné činnosti, a to tehdy a v takovém rozsahu, v jakém je použití těchto nástrojů vhodné a přiměřené povaze a závažnosti trestných činů vymezených ve vnitrostátním právu. Mezi tyto nástroje mohou patřit odposlech, tajné sledování včetně elektronického sledování, sledování zásilek, monitorování bankovních účtů a jiné nástroje finančního šetření. Tyto nástroje by měly být používány v souladu se zásadou proporcionality a při plném dodržování Listiny. Je naprosto nezbytné, aby bylo dodržováno právo na ochranu osobních údajů.
- (33) Osobám uvedeným v článku 4 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1937⁽¹³⁾ oznamujícím příslušným orgánům informace o minulých, probíhajících nebo plánovaných porušeních omezujících opatření Unie, včetně pokusů o jejich obcházení, které tyto osoby získaly v pracovním kontextu, hrozí v této souvislosti odvetná opatření. Tato oznámení oznamujících osob mohou posílit prosazování omezujících opatření Unie tím, že poskytnou informace související například se skutečnostmi, které se týkají porušení omezujících opatření Unie, jejich okolností a zapojených jednotlivců, společností a třetích zemí. Proto by mělo být zajištěno, aby byla zavedena vhodná opatření, která těmto oznamujícím osobám umožní používat důvěrné kanály k upozorňování příslušných orgánů a která by tyto oznamující osoby chránila před odvetnými opatřeními. Za tímto účelem by mělo být stanoveno, že na oznamování porušení omezujících opatření Unie a na ochranu osob oznamujících tato porušení se použije směrnice (EU) 2019/1937, a to za podmínek v ní stanovených.
- (34) Za účelem zajištění účinného, integrovaného a soudržného systému prosazování by měly členské státy organizovat vnitřní spolupráci a komunikaci mezi všemi svými příslušnými orgány zapojenými do vymáhání správního a trestního práva.
- (35) K zajištění účinného vyšetřování a stíhání porušení omezujících opatření Unie by příslušné orgány členských států měly spolupracovat navzájem prostřednictvím Europolu, Eurojustu a Úřadu evropského veřejného žalobce, jakož i s těmi subjekty, a to v rámci jejich příslušných pravomocí a v souladu s příslušným právním rámcem. Příslušné orgány členských států by si také měly mezi sebou a s Komisí vyměňovat informace o praktických záležitostech. Komise by v případě nutnosti mohla zřídit síť expertů a odborníků z praxe zaměřenou na sdílení osvědčených postupů a poskytování podpory příslušným orgánům členských států s cílem usnadnit vyšetřování trestných činů souvisejících s porušením omezujících opatření Unie. Tato podpora by neměla zahrnovat účast Komise na vyšetřování nebo stíhání jednotlivých trestních případů vedených příslušnými orgány členských států a neměla by být chápána tak, že zahrnuje finanční podporu nebo jakýkoli jiný rozpočtový závazek Komise.
- (36) Pro účinnou reakci na trestné činy vymezené v této směrnici je nezbytné, aby příslušné orgány v členských státech shromažďovaly přesné, konzistentní a srovnatelné statistické údaje o těchto trestných činech. Členské státy by proto měly zajistit zavedení vhodného systému pro záznam, vypracovávání a předávání stávajících statistických údajů o trestných činech vymezených v této směrnici. Je důležité, aby tyto statistické údaje používaly členské státy k strategickému a operativnímu plánování činností v oblasti prosazování práva, k analýze rozsahu a vývoje trestných činů souvisejících s porušením omezujících opatření Unie a také k poskytování informací občanům. Členské státy by měly Komisi předávat příslušné statistické údaje o řízeních týkajících se porušení omezujících opatření Unie, získané z údajů, které již existují na centralizované nebo decentralizované úrovni v rámci daného členského státu. Komise by měla statistické údaje předané členskými státy pravidelně posuzovat a zveřejňovat ve zprávě výsledky svého posuzování.
- (37) Změna směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1673⁽¹⁴⁾ by měla zajistit, aby bylo porušení omezujících opatření Unie považováno za predikativní trestný čin pro praní peněz v souladu s uvedenou směrnicí.

⁽¹³⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1937 ze dne 23. října 2019 o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie (Úř. věst. L 305, 26.11.2019, s. 17).

⁽¹⁴⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1673 ze dne 23. října 2018 o boji vedeném trestněprávní cestou proti praní peněz (Úř. věst. L 284, 12.11.2018, s. 22).

- (38) Vzhledem k naléhavé potřebě přivést fyzické a právnické osoby podléjící se na porušení omezujících opatření Unie k odpovědnosti by členské státy měly přijmout právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí do 12 měsíců ode dne vstupu této směrnice v platnost.
- (39) V souladu s články 1 a 2 Protokolu č. 22 o postavení Dánska, připojeného ke Smlouvě o EU a ke Smlouvě o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU“), se Dánsko neúčastní přijímání této směrnice a tato směrnice pro ně není závazná ani použitelná.
- (40) V souladu s článkem 3 Protokolu č. 21 o postavení Spojeného království a Irska s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva, připojeného ke Smlouvě o EU a ke Smlouvě o fungování EU, oznámilo Irsko dopisem ze dne 3. března 2023 své přání účastnit se přijímání a používání této směrnice.
- (41) Jelikož cílů této směrnice, totiž stanovit společná minimální pravidla týkající se definic trestných činů souvisejících s porušením omezujících opatření Unie a dostupnosti účinných, odrazujících a přiměřených trestněprávních sankcí za trestné činy související s porušením omezujících opatření Unie, nemůže být dosaženo uspokojivě členskými státy s přihlédnutím k přirozené přeshraniční povaze porušení omezujících opatření Unie a jeho potenciálu narušit dosažení cílů Unie spočívajících v ochraně mezinárodního míru a bezpečnosti i prosazování společných hodnot Unie, ale spíše jich z důvodu rozsahu a účinků této směrnice může být lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o EU. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje tato směrnice rámec toho, co je nezbytné k dosažení těchto cílů.
- (42) Při provádění této směrnice by členské státy měly zajistit dodržování procesních práv podezřelých nebo obviněných osob v trestním řízení. V této souvislosti by povinnostmi podle této směrnice neměly být dotčeny povinnosti členských států podle práva Unie týkající se procesních práv v trestním řízení, zejména směrnic Evropského parlamentu a Rady 2010/64/EU⁽¹⁵⁾, 2012/13/EU⁽¹⁶⁾, 2013/48/EU⁽¹⁷⁾, (EU) 2016/343, (EU) 2016/800⁽¹⁸⁾ a (EU) 2016/1919⁽¹⁹⁾.
- (43) Tato směrnice dodržuje základní práva a ctí zásady uznané zejména Listinou, včetně práv na svobodu a bezpečnost, ochrany osobních údajů, svobody podnikání, práva na vlastnictví, práva na účinnou právní ochranu a spravedlivý proces, presumpce nevinny a práva na obhajobu včetně práva neobviňovat sám sebe a nevyповídat, zásad zákonnosti a přiměřenosti trestných činů a trestů, včetně zákazu retroaktivity trestních sankcí, jakož i zásady *ne bis in idem*. Tato směrnice má zajistit plné dodržování těchto práv a zásad a má být prováděna v souladu s nimi,

PŘIJALY TUTO SMĚRNICI:

Článek 1

Předmět a oblast působnosti

Tato směrnice stanoví minimální pravidla týkající se vymezení trestných činů a sankcí za porušení omezujících opatření Unie.

⁽¹⁵⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/64/EU ze dne 20. října 2010 o právu na tlumočení a překlad v trestním řízení (Úř. věst. L 280, 26.10.2010, s. 1).

⁽¹⁶⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/13/EU ze dne 22. května 2012 o právu na informace v trestním řízení (Úř. věst. L 142, 1.6.2012, s. 1).

⁽¹⁷⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/48/EU ze dne 22. října 2013 o právu na přístup k obhájci v trestním řízení a řízení týkajícím se evropského zatýkácího rozkazu a o právu na informování třetí strany a právu na komunikaci s třetími osobami a konzulárními úřady v případě zbytečnosti osobní svobody (Úř. věst. L 294, 6.11.2013, s. 1).

⁽¹⁸⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/800 ze dne 11. května 2016 o procesních zárukách pro děti, které jsou podezřelými nebo obviněnými osobami v trestním řízení (Úř. věst. L 132, 21.5.2016, s. 1).

⁽¹⁹⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1919 ze dne 26. října 2016 o právní pomoci pro podezřelý nebo obviněný osoby v trestním řízení a pro osoby vyžádané v rámci řízení týkajícího se evropského zatýkácího rozkazu (Úř. věst. L 297, 4.11.2016, s. 1).

Článek 2

Definice

Pro účely této směrnice se rozumí:

- 1) „omezujícími opatřeními Unie“ omezující opatření přijatá Unií na základě článku 29 Smlouvy o EU nebo článku 215 Smlouvy o fungování EU;
- 2) „určenou osobou, subjektem nebo orgánem“ fyzická nebo právnická osoba, subjekt nebo orgán, na které se vztahují omezující opatření Unie;
- 3) „finančními prostředky“ finanční aktiva a hospodářské výhody všeho druhu, mimo jiné:
 - a) peníze v hotovosti, šeky, finanční pohledávky, směnky, platební příkazy a jiné platební nástroje;
 - b) vklady u finančních institucí nebo jiných subjektů, zůstatky na účtech, pohledávky a závazky z pohledávek;
 - c) veřejně obchodované i soukromě obchodované cenné papíry a dluhové nástroje, včetně akcií a kapitálových podílů, certifikátů zastupujících cenné papíry, dluhopisů, směnek, opčních listů, dlužních úpisů a smluv o derivátových nástrojích;
 - d) úroky, dividendy nebo jiné výnosy z aktiv nebo hodnoty pocházející z aktiv nebo jimi vytvářené;
 - e) úvěry, práva na započtení, záruky, závazky plnění nebo jiné finanční závazky;
 - f) akreditivy, nákladní listy, dodací listy;
 - g) dokumenty prokazující podíl na finančních prostředcích nebo na finančních zdrojích;
 - h) kryptoaktiva ve smyslu čl. 3 odst. 1 bodu 5 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1114 ⁽²⁰⁾;
- 4) „hospodářskými zdroji“ aktiva všeho druhu, hmotná či nehmotná, movitá či nemovitá, která nejsou finančními prostředky, ale lze je použít k získání finančních prostředků, zboží nebo služeb;
- 5) „zmrazením finančních prostředků“ zabránění pohybu, převodu, změně nebo použití finančních prostředků, přístupu k nim nebo zacházení s nimi způsobem, který by vedl ke změně jejich objemu, výše, umístění, vlastnictví, držby, povahy, určení nebo ke změně, která by umožnila použití těchto prostředků, včetně správy portfolia;
- 6) „zmrazením hospodářských zdrojů“ zabránění použití hospodářských zdrojů k získání finančních prostředků, zboží nebo služeb, mimo jiné prodejem, pronájmem nebo zastavením.

Článek 3

Porušení omezujících opatření Unie

1. Členské státy zajistí, aby níže uvedené jednání, pokud je úmyslné a porušuje zákaz nebo povinnost představující omezující opatření Unie nebo stanovené vnitrostátním ustanovením, kterým se provádí omezující opatření Unie, je-li vnitrostátní provádění požadováno, bylo trestným činem:
 - a) přímé nebo nepřímé zpřístupnění finančních prostředků nebo hospodářských zdrojů určené osobě, subjektu nebo orgánu nebo v jejich prospěch v rozporu se zákazem, který představuje omezující opatření Unie;
 - b) nezmrazení finančních prostředků nebo hospodářských zdrojů, které patří určené osobě, subjektu nebo orgánu nebo jsou jimi vlastněny, drženy či ovládány, v rozporu s povinnostmi, která představuje omezující opatření Unie;

⁽²⁰⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1114 ze dne 31. května 2023 o trzích kryptoaktiv a o změně nařízení (EU) č. 1093/2010 a (EU) č. 1095/2010 a směrnic 2013/36/EU a (EU) 2019/1937 (Úř. věst. L 150, 9.6.2023, s. 40).

- c) umožnění vstupu určených fyzických osob na území členského státu nebo jejich tranzitu přes toto území v rozporu se zákazem, který představuje omezující opatření Unie;
- d) uzavírání transakcí se třetím státem, orgány třetího státu nebo subjekty či orgány přímo nebo nepřímo vlastněnými nebo ovládanými třetím státem nebo orgány třetího státu, včetně udělování nebo pokračujícího plnění veřejných zakázek nebo koncesních smluv, nebo pokračování v takových transakcích, pokud zákaz či omezení tohoto jednání představuje omezující opatření Unie;
- e) obchodování se zbožím, jeho dovoz, vývoz, prodej, nákup, převod, tranzit nebo přeprava, jakož i poskytování zprostředkovatelských služeb, technické pomoci nebo jiných služeb souvisejících s tímto zbožím, pokud zákaz či omezení tohoto jednání představuje omezující opatření Unie;
- f) poskytování finančních služeb nebo vykonávání finančních činností, pokud zákaz či omezení tohoto jednání představuje omezující opatření Unie;
- g) poskytování jiných služeb než těch, které jsou uvedeny v písmenu f), pokud zákaz či omezení tohoto jednání představuje omezující opatření Unie;
- h) obcházení omezujícího opatření Unie:
 - i) použitím nebo převodem finančních prostředků nebo hospodářských zdrojů přímo či nepřímo vlastněných, držených či ovládaných určenou osobou, subjektem nebo orgánem, které mají být zmrazeny podle omezujícího opatření Unie, třetí straně nebo jiným nakládáním s nimi za účelem zatajení těchto finančních prostředků nebo hospodářských zdrojů;
 - ii) poskytováním nepravdivých nebo zavádějících informací s cílem zatajit skutečnost, že určená osoba, subjekt nebo orgán jsou konečným vlastníkem nebo příjemcem finančních prostředků nebo hospodářských zdrojů, které mají být zmrazeny podle omezujícího opatření Unie;
 - iii) nesplněním povinnosti určenou fyzickou osobou nebo zástupcem určeného subjektu nebo orgánu, která představuje omezující opatření Unie, oznámit příslušným správním orgánům finanční prostředky nebo hospodářské zdroje v rámci soudní příslušnosti členského státu, které dané osobě, subjektu nebo orgánu náleží, nebo jsou jimi vlastněny, drženy nebo ovládaný;
 - iv) nesplněním povinnosti, která představuje omezující opatření Unie, poskytnout příslušným správním orgánům informace o zmrazených finančních prostředcích nebo hospodářských zdrojích nebo informace o finančních prostředcích nebo hospodářských zdrojích na území členských států, které patří určeným osobám, subjektům nebo orgánům, jsou jimi vlastněny, drženy nebo ovládaný a nejsou zmrazeny, pokud byly tyto informace získány při plnění profesních povinností;
- i) porušení nebo nesplnění podmínek stanovených v povoleních udělených příslušnými orgány k provádění činností, které jsou bez takového povolení porušením zákazu nebo omezení, které představují omezující opatření Unie.

2. Členské státy mohou stanovit, že níže uvedené jednání není trestným činem:

- a) jednání uvedené v odst. 1 písm. a), b) a h) tohoto článku, pokud se toto jednání týká finančních prostředků nebo hospodářských zdrojů v hodnotě méně než 10 000 EUR;
- b) jednání uvedené v odst. 1 písm. d) až g) a i) tohoto článku, pokud se toto jednání týká zboží, služeb, transakcí nebo činností v hodnotě méně než 10 000 EUR.

Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby bylo možné prahové hodnoty nejméně 10 000 EUR dosáhnout i prostřednictvím řady souvisejících jednání uvedených v odst. 1 písm. a), b) a d) až i) tohoto článku, které jsou téhož druhu, jestliže se jich dopustí tentýž pachatel.

3. Členské státy zajistí, aby jednání uvedené v odst. 1 písm. e) bylo trestným činem i v případě, že je spácháno z hrubé nedbalosti, přinejmenším pokud se toto jednání týká zboží uvedeného na Společném vojenském seznamu Evropské unie nebo zboží dvojího užití uvedeného v přílohách I a IV nařízení (EU) 2021/821.

4. Žádné ustanovení odstavce 1 nelze chápat v tom smyslu, že by právníkům ukládalo povinnost oznamovat informace, které obdrží od svého klienta nebo které o něm získají během zjišťování jeho právního postavení, během jeho obhajoby nebo zastupování v soudním řízení nebo v souvislosti s takovým řízením, včetně poradenství ohledně zahájení takového řízení nebo vyhnutí se takovému řízení.

5. Žádné ustanovení odstavců 1, 2 a 3 nelze chápat v tom smyslu, že by kriminalizovalo humanitární pomoc osobám, které ji potřebují, nebo činnosti na podporu základních lidských potřeb poskytované v souladu se zásadami nestrannosti, lidskosti, neutrality a nezávislosti, a případně s mezinárodním humanitárním právem.

Článek 4

Návod, pomoc a pokus.

1. Členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění toho, aby návod ke spáchání trestného činu uvedeného v článku 3 a pomoc ke spáchání takového trestného činu bylo možné treat jako trestný čin.

2. Členské státy zajistí, aby pokus o spáchání trestných činů uvedených v čl. 3 odst. 1 písm. a), c) až g) a h) bodech i) a ii) bylo možné treat jako trestný čin.

Článek 5

Sankce ukládané fyzickým osobám

1. Členské státy zajistí, aby za trestné činy uvedené v člancích 3 a 4 bylo možné uložit účinné, přiměřené a odrazující trestní sankce.

2. Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby za trestné činy uvedené v článku 3 bylo možné uložit maximální sankci spočívající v trestu odnětí svobody.

3. Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby:

a) za trestné činy, na něž se vztahuje čl. 3 odst. 1 písm. h) body iii) a iv), bylo možné uložit trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně jeden rok, pokud se tyto trestné činy týkají finančních prostředků nebo hospodářských zdrojů v hodnotě nejméně 100 000 EUR k datu, kdy byl trestný čin spáchán;

b) za trestné činy, na něž se vztahuje čl. 3 odst. 1 písm. a), b) a h) body i) a ii), bylo možné uložit trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně pět let, pokud se tyto trestné činy týkají finančních prostředků nebo hospodářských zdrojů v hodnotě nejméně 100 000 EUR k datu, kdy byl trestný čin spáchán;

c) za trestný čin, na který se vztahuje čl. 3 odst. 1 písm. c), bylo možné uložit trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně tři roky;

d) za trestné činy, na něž se vztahuje čl. 3 odst. 1 písm. d) až g) a i), bylo možné uložit trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně pět let, pokud se tyto trestné činy týkají zboží, služeb, transakcí nebo činností v hodnotě nejméně 100 000 EUR k datu, kdy byl trestný čin spáchán;

e) v případě, že se trestný čin, na který se vztahuje čl. 3 odst. 1 písm. e), týká zboží uvedeného na Společném vojenském seznamu Evropské unie nebo zboží dvojího užití uvedeného v přílohách I a IV nařízení (EU) 2021/821, bylo možné za takový trestný čin uložit trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně pět let bez ohledu na hodnotu daného zboží.

4. Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby bylo možné prahové hodnoty nejméně 100 000 EUR dosáhnout i prostřednictvím řady souvisejících trestných činů, na něž se vztahuje čl. 3 odst. 1 písm. a), b) a d) až i) a jsou téhož druhu, jestliže se jich dopustí tentýž pachatel.

5. Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby se na fyzické osoby, jež spáchaly trestné činy uvedené v člancích 3 a 4, vztahovaly doplňkové sankce či opatření trestní nebo jiné povahy, jež mohou zahrnovat:

a) pokuty, jež jsou přiměřené závažnosti jednání a individuální a finanční situaci dotčené fyzické osoby a dalším okolnostem týkající se těchto osob;

- b) odejmutí povolení a oprávnění k výkonu činností, které vedly ke spáchání daného trestného činu;
- c) zákaz vykonávat v rámci právnické osoby vedoucí funkci stejného typu, jaký byl využit ke spáchání trestného činu;
- d) dočasný zákaz ucházet se o veřejnou funkci;
- e) existuje-li na tom veřejný zájem, na základě individuálního posouzení, zveřejnění celého soudního rozhodnutí nebo jeho části, které se týká spáchaného trestného činu a uložených sankcí nebo opatření, které může zahrnovat osobní údaje odsouzených osob pouze v řádně odůvodněných výjimečných případech.

Článek 6

Odovědnost právnických osob

1. Členské státy zajistí, aby právnické osoby mohly být činěny odpovědnými za trestné činy uvedené v člancích 3 a 4, které ve prospěch těchto právnických osob spáchá jakákoliv osoba, jež v dané právnické osobě působí ve vedoucí funkci, jednajíc samostatně nebo jako člen orgánu této právnické osoby na základě:

- a) oprávnění zastupovat tuto právnickou osobu;
- b) pravomoci přijímat jménem této právnické osoby rozhodnutí nebo
- c) pravomoci vykonávat kontrolu v rámci této právnické osoby.

2. Členské státy zajistí, aby právnické osoby mohly být činěny odpovědnými v případech, kdy nedostatek dohledu nebo kontroly ze strany osoby uvedené v odstavci 1 tohoto článku umožnil spáchání trestného činu uvedeného v člancích 3 a 4 ve prospěch uvedené právnické osoby osobou jí podřízenou.

3. Odovědnost právnických osob podle odstavců 1 a 2 tohoto článku nevylučuje trestní stíhání fyzických osob, které jsou pachatelé, návodci či pomocníky u trestných činů uvedených v člancích 3 a 4.

Článek 7

Sankce ukládané právnickým osobám

1. Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby právnické osobě, která byla shledána odpovědnou podle článku 6, bylo možné uložit účinné, přiměřené a odrazující trestní nebo jiné sankce či opatření, které zahrnují pokuty trestní nebo jiné povahy a mohou zahrnovat další trestní nebo jiné sankce či opatření, například:

- a) zbavení oprávnění pobírat veřejné výhody nebo podpory;
- b) zákaz přístupu k veřejnému financování, včetně nabídkových řízení, grantů a koncesí;
- c) zákaz provozování obchodní činnosti;
- d) odejmutí povolení a oprávnění k výkonu činností, které vedly ke spáchání daného trestného činu;
- e) uložení soudního dohledu;
- f) zrušení rozhodnutím soudu;
- g) uzavření provozoven užitých pro spáchání trestného činu;

h) existuje-li na tom veřejný zájem, zveřejnění celého soudního rozhodnutí nebo jeho části, které se týká spáchaného trestného činu a uložených sankcí nebo opatření, aniž jsou dotčena pravidla ochrany soukromí a osobních údajů.

2. Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby právnické osobě, která je podle článku 6 shledána odpovědnou za trestné činy uvedené v čl. 3 odst. 1, bylo možné uložit pokuty trestní nebo jiné povahy, jejichž výše musí být přiměřená závažnosti jednání a individuální a finanční situaci dotčené právnické osoby a dalším okolnostem týkajícím se této právnické osoby. Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby maximální výše těchto pokut nebyla nižší než:

- a) v případě trestných činů, na něž se vztahuje čl. 3 odst. 1 písm. h) body iii) a iv):
- i) 1 % celkového celosvětového obratu právnické osoby buď za hospodářský rok předcházející roku, v němž byl trestný čin spáchán, nebo za hospodářský rok předcházející rozhodnutí o uložení pokuty, nebo
 - ii) částka odpovídající 8 000 000 EUR;
- b) v případě trestných činů, na něž se vztahuje čl. 3 odst. 1 písm. a) až g), h) body i) a ii) a písm. i):
- i) 5 % celkového celosvětového obratu právnické osoby buď za hospodářský rok předcházející roku, v němž byl trestný čin spáchán, nebo za hospodářský rok předcházející rozhodnutí o uložení pokuty, nebo
 - ii) částka odpovídající 40 000 000 EUR.

Členské státy mohou stanovit pravidla pro případy, kdy výši pokuty nelze určit na základě celkového celosvětového obratu dotčené právnické osoby za hospodářský rok předcházející roku, v němž byl trestný čin spáchán, ani za hospodářský rok předcházející rozhodnutí o uložení pokuty.

Článek 8

Přítěžující okolnosti

V rozsahu, v jakém nejsou níže uvedené okolnosti součástí skutkové podstaty trestných činů uvedených v článcích 3 a 4, přijmou členské státy nezbytná opatření k zajištění toho, aby bylo možné v souladu s vnitrostátními právními předpisy za přítěžující okolnosti považovat jednu nebo více těchto okolností:

- a) trestný čin byl spáchán v rámci zločinného spolčení, jak je vymezeno rámcovým rozhodnutím 2008/841/SVV;
- b) trestný čin zahrnoval použití falešných nebo padělaných dokladů pachatelem;
- c) trestný čin spáchal profesionální poskytovatel služeb za porušení svých profesních povinností;
- d) trestný čin byl spáchán úřední osobou při výkonu jejích povinností nebo jinou osobou při výkonu veřejné funkce;
- e) trestný čin přímo či nepřímo vedl nebo měl vést k podstatným finančním výhodám či k vyhnutí se podstatným výdajům, pokud lze tyto výhody nebo výdaje určit;
- f) pachatel zničil důkazy nebo zastrásoval svědky nebo stěžovatele;
- g) daná fyzická nebo právnická osoba byla již dříve odsouzena pravomocným rozsudkem za trestné činy uvedené v článcích 3 a 4.

Článek 9

Polehčující okolnosti

Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby v souvislosti s příslušnými trestnými činy uvedenými v článcích 3 a 4 mohla být za polehčující okolnost v souladu s vnitrostátními právními předpisy považována jedna nebo více z těchto okolností:

- a) pachatel poskytne příslušným orgánům informace, které by jiným způsobem získat nemohly a které jim pomohou identifikovat či soudně stíhat další pachatele;
- b) pachatel poskytne příslušným orgánům informace, které by jiným způsobem získat nemohly, a pomůže jim tak nalézt důkazy.

Článek 10

Zajištění a konfiskace

1. Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby bylo možné zajistit a konfiskovat nástroje a výnosy z trestných činů uvedených v článcích 3 a 4. Členské státy, které jsou vázány směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2014/42/EU, tato nezbytná opatření přijmou v souladu s uvedenou směrnicí.

2. Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby bylo možné zajistit a konfiskovat finanční prostředky nebo hospodářské zdroje, na které se vztahují omezující opatření Unie a v souvislosti s nimiž určená fyzická osoba nebo zástupce určeného subjektu nebo orgánu spáchají trestný čin, na který se vztahuje čl. 3 odst. 1 písm. h) bod i) nebo ii), nebo se na takovém trestném činu podílí. Členské státy přijmou tato nezbytná opatření v souladu se směrnicí 2014/42/EU.

Článek 11

Promlčecí doby

1. V zájmu účinného boje proti trestným činům uvedeným v člancích 3 a 4 přijmou členské státy ve vztahu k těmto trestným činům opatření nezbytná pro stanovení promlčecí doby dostatečně dlouhé, počítáno od spáchání trestného činu, aby mohly být dané trestné činy účinně vyšetřovány a stíhány a aby mohlo proběhnout účinné soudní řízení a být vydáno soudní rozhodnutí.

2. Délka promlčecí doby uvedené v odstavci 1 činí alespoň pět let od spáchání trestného činu, za který lze uložit trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně pět let.

3. Ve vztahu k trestným činům uvedeným v člancích 3 a 4 přijmou členské státy opatření nezbytná pro stanovení promlčecí doby nejméně pěti let od pravomocného odsouzení, aby bylo možné po tomto odsouzení vykonat tyto sankce:

a) trest odnětí svobody na více než jeden rok nebo

b) trest odnětí svobody za trestný čin, za který lze uložit trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně pět let.

4. Odchylně od odstavců 2 a 3 mohou členské státy stanovit promlčecí dobu kratší než pět let, nejméně však tři roky, za podmínky, že lze běh této promlčecí doby v případě určitých úkonů přerušit nebo pozastavit.

Článek 12

Soudní příslušnost

1. Každý členský stát přijme nezbytná opatření ke stanovení své soudní příslušnosti ve vztahu k trestným činům uvedeným v člancích 3 a 4, pokud:

a) byl trestný čin spáchán zcela nebo zčásti na jeho území;

b) byl trestný čin spáchán na palubě lodi plující pod jeho vlajkou nebo na palubě letadla registrovaného v tomto členském státě nebo

c) pachatel je jeho státním příslušníkem.

2. Členský stát informuje Komisi, rozhodne-li se rozšířit svou soudní příslušnost ve vztahu k jednomu nebo více trestným činům uvedeným v člancích 3 a 4, které byly spáchány mimo jeho území, v případech, kdy:

a) pachatel trestného činu má obvyklé bydliště na jeho území;

b) je pachatel jedním z jeho úředníků, který jedná při výkonu svých služebních povinností;

c) je trestný čin spáchán ve prospěch právnické osoby usazené na jeho území nebo

d) je trestný čin spáchán ve prospěch právnické osoby v souvislosti s jakoukoli podnikatelskou činností, která je zcela nebo zčásti prováděna na území daného státu.

3. Má-li ve vztahu k některému z trestných činů uvedených v člancích 3 a 4 soudní příslušnost více členských států, spolupracují tyto členské státy při určení, který členský stát povede trestní řízení. Je-li to vhodné, bude věc předána Eurojustu v souladu s čl. 12 odst. 2 rámcového rozhodnutí Rady 2009/948/SVV⁽²¹⁾.

⁽²¹⁾ Rámcové rozhodnutí Rady 2009/948/SVV ze dne 30. listopadu 2009 o předcházení kompetenčním sporům při výkonu pravomoci v trestním řízení a jejich řešení (Úř. věst. L 328, 15.12.2009, s. 42).

4. V případech uvedených v odst. 1 písm. c) přijmou členské státy nezbytná opatření k zajištění toho, aby výkon jejich soudní příslušnosti nebyl vázán na splnění podmínky, že trestní stíhání může být zahájeno pouze na základě oznámení ze strany státu, na jehož území byl trestný čin spáchán.

Článek 13

Vyšetřovací nástroje

Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby pro vyšetřování nebo stíhání trestných činů uvedených v článcích 3 a 4 byly k dispozici účinné a přiměřené vyšetřovací nástroje. Tyto nástroje v příslušných případech zahrnují zvláštní vyšetřovací nástroje, jako například nástroje, kterých se využívá v boji proti organizované trestné činnosti nebo v jiných případech závažné trestné činnosti.

Článek 14

Oznamování porušení omezujících opatření Unie a ochrana osob, které taková porušení oznamují

Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby se směrnice (EU) 2019/1937 vztahovala na oznamování porušení omezujících opatření Unie uvedené v článcích 3 a 4 této směrnice a na ochranu osob oznamujících taková porušení za podmínek v ní stanovených.

Článek 15

Koordinace a spolupráce mezi příslušnými orgány v rámci členského státu

Členské státy určí ze svých příslušných orgánů, aniž je dotčena nezávislost soudnictví, jednotku nebo orgán, který zajistí koordinaci a spolupráci mezi donucovacími orgány a orgány, které jsou odpovědné za provádění omezujících opatření Unie, v souvislosti s trestnou činností, na kterou se vztahuje tato směrnice.

Jednotka nebo orgán uvedený v prvním pododstavci má následující úkoly:

- a) zajistit společné priority a pochopení vztahu mezi prosazováním práva orgány činnými v trestním řízení a správními orgány;
- b) výměnu informací pro strategické účely, v mezích stanovených použitelným právem Unie a vnitrostátním právem;
- c) konzultace v rámci jednotlivých vyšetřování, v mezích stanovených použitelným právem Unie a vnitrostátním právem.

Článek 16

Spolupráce mezi příslušnými orgány členských států, Komisí, Europol, Eurojustem a Úřadem evropského veřejného žalobce

1. Pokud existuje podezření, že trestné činy uvedené v článcích 3 a 4 jsou přeshraniční povahy, příslušné orgány dotčených členských států zváží předání informací týkajících se těchto trestných činů náležitým příslušným orgánům.

Aniž jsou dotčena pravidla v oblasti přeshraniční spolupráce a vzájemné právní pomoci v trestních věcech, spolupracují členské státy, Europol, Eurojust, Úřad evropského veřejného žalobce a Komise v rámci svých příslušných pravomocí v boji proti trestným činům uvedeným v článcích 3 a 4. Za tímto účelem Europol a Eurojust tam, kde je to vhodné, poskytnou technickou a operativní pomoc, kterou příslušné vnitrostátní orgány potřebují k usnadnění koordinace svých vyšetřování.

2. Komise může v případě nutnosti zřídit síť expertů a odborníků z praxe zaměřenou na sdílení osvědčených postupů a tam, kde je to vhodné, poskytování podpory příslušným orgánům členských států s cílem usnadnit vyšetřování trestných činů souvisejících s porušením omezujících opatření Unie. Tato síť může tam, kde je to vhodné, také poskytnout veřejně dostupné a pravidelně aktualizované mapování rizik porušování nebo obcházení omezujících opatření Unie v konkrétních zeměpisných oblastech a s ohledem na konkrétní odvětví a činnosti.

3. Pokud spolupráce uvedená v odstavci 1 zahrnuje spolupráci s příslušnými orgány třetích zemí, měla by tato spolupráce probíhat za plného dodržování základních práv a mezinárodního práva.

4. Příslušné orgány členských států často a pravidelně sdílejí s Komisí a dalšími příslušnými orgány informace o praktických záležitostech, zejména o způsobech obcházení, například o strukturách sloužících k zatajení skutečného vlastnictví a ovládání majetku.

Článek 17

Statistické údaje

1. Členské státy zajistí zavedení systému pro záznam, vypracovávání a poskytování anonymizovaných statistických údajů o fázích oznamování, vyšetřování a soudního řízení v souvislosti s trestnými činy uvedenými v člancích 3 a 4 za účelem sledování účinnosti svých opatření pro boj proti porušování omezujících opatření Unie.

2. Aniž jsou dotčeny povinnosti podávat zprávy stanovené v jiných právních aktech Unie, členské státy předloží každý rok Komisi statistické údaje o trestných činech uvedených v člancích 3 a 4, které budou obsahovat přinejmenším stávající údaje o:

- a) počtu trestných činů, které členské státy zaznamenaly a o nichž rozhodují;
- b) počtu zamítnutých soudních případů, a to i z důvodu uplynutí promlčecí doby pro daný trestný čin;
- c) počtu fyzických osob, které jsou:
 - i) stíhány,
 - ii) odsouzeny;
- d) počtu právnických osob, které jsou:
 - i) stíhány,
 - ii) odsouzeny nebo kterým byla uložena pokuta;
- e) druhů a výší ukládaných sankcí.

3. Členské státy zajistí, aby byl komplexní přehled jejich statistických údajů zveřejněn alespoň každé tři roky.

Článek 18

Změny směrnice (EU) 2018/1673

V čl. 2 odst. 1 se vkládá nové písmeno, které zní:

„w) porušení omezujících opatření Unie“.

Článek 19

Hodnocení, podávání zpráv a přezkum

1. Komise do 20. května 2027 předloží Evropskému parlamentu a Radě zprávu, v níž posoudí, do jaké míry členské státy přijaly opatření nezbytná pro dosažení souladu s touto směrnicí. Členské státy poskytnou Komisi informace nezbytné k vypracování uvedené zprávy.

2. Komise do 20. května 2030 provede hodnocení dopadu a účinnosti této směrnice, přičemž zohlední každoroční statistické údaje poskytnuté členskými státy a zváží nutnost aktualizovat seznam trestných činů souvisejících s porušením omezujících opatření Unie, a předloží zprávu Evropskému parlamentu a Radě. Členské státy poskytnou Komisi veškeré informace nezbytné k vypracování uvedené zprávy. Zprávu v případě potřeby doplní legislativní návrh.

Článek 20

Provedení ve vnitrostátním právu

1. Členské státy uvedou v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí nejpozději do 20. května 2025. Neprodleně o nich uvědomí Komisi.

Tyto předpisy přijaté členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení. Způsob odkazu si stanoví členské státy.

2. Členské státy sdělí Komisi znění hlavních ustanovení vnitrostátních právních předpisů, které přijmou v oblasti působnosti této směrnice.

Článek 21

Vstup v platnost

Tato směrnice vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Článek 22

Určení

Tato směrnice je určena členským státům v souladu se Smlouvami.

Ve Štrasburku dne 24. dubna 2024.

Za Evropský parlament

předsedkyně

R. METSOLA

Za Radu

předseda

M. MICHEL